

مرحوم مراغالی ماللا حسین دخیل، اوناوجونجو قرنده استعداد، ایتیکار و پیغمبرین(ص) اهل بیته اولان عشق و
علاقه‌سینی شعر قالبینده بیان ائدن شاعیر.

بو شاعیر بتوون استعداد و ایتیکارلارینی عاشیقانه صورته اهل بیت عصمت و طهارت (ع) خانیدانیه تقدیم ائله‌دی و
اونون دؤوارنیندان ننجه بوز ایل کنجسده هله تائینمامیش قالیب و ادبی تاریخي کیتابلاردا اوندان بیر آد چکیلمیر.

مراغالی دخیلین یاشایشی و احوالی ایهام پرده‌سینده قالیب و بو امر اونون بتوون مسأله‌لرینه تأثیر قویور، بیر حالدا کی
اونون رولال شعری زمان چاییندا آخریدی و سؤزلری حضرت ابا عبدالله الحسین(ع) مجلسی‌لری و عزالرین بزگی‌ایدی.

مراغالی ماللا حسین دخیل آذربایجانین مرثیه و اهل بیت (ع) مداخلیق شاعیری کی تأثیری آذربایجانین رثایی شعرینده
اونو دلامازدیر و اونون اوسلووی آبریلاریندان چوخ فرقابی اولوب و بو اوسلووون تکمیل لشمه‌سینده موهوم آدمیم ساییلیر.

دخیلین شعرلری رثایی شعر قالبیندا، عاطفی و مذهبی احساسلارینان دولو و ایفراط و تغیریطدن اوزاق منطبقلی بیر
تعادولاین، گۆرل و ثابت شعرلردار کی مریوط اولان ریوايتلری بیان ائله‌ییب.

او اوز شعرلرینده حماسه مززلرینه یاخینلاشیب کربلا قهرمانلاری و حادیته‌لرین توصیف اندنده‌ده تعادولی ساختلر.

مراغالی دخیلین تائینمامیش قالماسی‌نین سببی شاید تای-توشلارینین اچینده اونون دوشونجه و افکاری‌نین محجور
قالماسیدیر کی اونون ولادت، وفات و حتّی دفن نئرین تائینمامیش ساختلاییب.

او اوز شعرلرینده حماسه مززلرینه یاخینلاشیب کربلا قهرمانلاری و حادیته‌لرین توصیف اندنده‌ده تعادولی ساختلر.
عاشورایی هیجانلار ایفراط و تغیریطدن اوزاق ساختلاییب.

بو شاعیرین بیانیندا جنگ میدانلاریندا قهرمانلار طرفیندن اوخونان رجزلرده ده بو تعادول حیفظ اولوب.

بو شاعیرین دیوانی آیه‌لر و معصوم‌لاردن(ع) اولان ریوايتلرله دولودور کی بو شاعیرین قورآن علم‌لرینه واقیف اولماسیندان خبر و تیر.

او اوز تحصیلاتینی روحانیت لیباسیندا قدیم مکتبلرده کنچیردیب و او زمانین عادتلری‌این علم اورگه‌شیب.

اونون شعرلرینده ایهام، تشبیه، ایستعاره و محاز کیمی ایستیفاده اولان لفظی صنعتلر و معنوی بزرکلر نه اینکی چتیلیق باراتمیر بلکه اونون سوزونون فصاحت و بلاغتینه آرتیر.

دخیل شاعرینین بیر آبری خصوصیتی بو ایدی کی او بیر حور مثنوی غزلدن ایستیفاده اندیردی کی آزیندان او زماناجن آذربایجانین رثایی شعرینده رایح دئیلیدی.
دخیل رثایی شاعرینین قولله‌لرینده اوتوران شاعیرلردندیر آما اونون یاشایشی موریدینده الده مكتوب اثر یوخدور.

دخیل هیجری قمری اوناوجونجو قرنین بخاری شاعیرلریندیدی کی «کلیم کاشانی» و «عمان سامانی» کیمی شاعیرلرینن بیر مرتبه‌ده ساییلیر. بو شاعیرین تائینمامیش
قالماسینین اصلی کنچمیش طاغوتلارین دؤورونده تورکی دیلین قادغان اولماسیدی.

مراغانین ادبی موحظی قدیمدن اوحدی، سهند، آیت الله میرحیب حائزی، مرحوم دخیل، اشرف، ابدال قادر کیمی اهل بیت(ع) شاعیرلر منشای اولوب.
بو شاعیرین دیوانی‌نین ببرینجی و ایکینجی جیلدی داش چاپینان یاپیلیب.

موختلیف ریوايتلره گۆره مراغالی آخوند ماللا حسین بو شهریستانین تابعی اولان ساری خورما کندیندن اولوب.

مراغانین 250 مین نفر جمعیتی وار و تبریزین 147 کیلومترلیگینده ینله‌شیب.